

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Capitvla.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

libus fratribus dominis Dei gratia fratre M. Imolensi, fratre P. Comaclensi, P. Foropompiliensi, fratre V. Fauentino I. que Cæsenatensi episcopis: & procuratoribus venerabilium patrum Bononiensis, Adriensis & Reginensis episcoporum, ac capitulo Mutinensis, cum ecclesia ipsa vacet ad præsens, Christi nomine inuocato, de approbatione ipsius Concilii, cui, Deo permittente, præsidemus, infra scriptas constitutiones duximus edendas, promulgandas, ac publicandas. Et ne contra eas aliquid possit fieri, vel ignorantia aliqua prætendi, eas post tres menses proxime subsequentes, mandamus, & statuimus ab omnibus subditis prouinciae Rauennatis inuiolabiliter obseruari.

C A P I T V L A.

R V B R I C A I.

Cum ordines sacri, sancto afflante Spiritu, sint ad augmentum gratiæ suscipientium illos maxime constituti, & ob hoc conferendi sint præcipue viris scientia & vitæ sanctitate præditis, a criminibus & infamia alienis, quia apostolis & discipulis suis, quorum vicem hi tenent, Dominus secretiora reuelauit clarius, statuimus quod solummodo constituti in sacris ordinibus, & non alii, ad capitula vocentur, & vocem habeant in capitulo. Et hæc intelligimus de sæcularium clericorum capitulis, non de conuentibus religiosorum.

R V B R I C A II.

Quoniam Dominus ordinem Leuitarum, quorum locum obtinent clerici, voluit & mandauit esse discretum a populo, vt coram eo starent semper, & audirent sapientiam eius; & species cæli est gloria stellarum, & in antiquis est prudentia, cum nemo eligat tirones, quos non constat esse pru-

ANNO
CHRISTI
1314.

dentes, statuimus, seu statutum esse declaramus, quod nullus ad sacerdotium ordinetur, nisi vigesimumquintum; ad diaconatum, nisi vigesimum; ad subdiaconatum, nisi sextumdecimum annum aetatis attigerit. Nec ad ordinandum aliquem alterius dioecesis, ad quoscumque ordines vel officia, sufficient literae simpliciter presentatoriæ, seu dimissoriæ, nisi fuerint & testimoniales super vita & literatura eiusdem, & per duos dies saltem ante diem ordinationis fuerit ordinatori presentatus: nec in hoc alterius literæ valeant, quam ordinarii episcopi, vel vicarii eius, cum longe in remotis aget idem episcopus: & hoc nisi sint de ordinibus mendicantium, vel aliorum exemptorum priuilegiatorum, de quorum priuilegiis constet. Et si quis alter fuerit ordinatus, non possit ministrare in ordinibus sic suscepis, donec cum eo per sedem apostolicam, vel prouinciale Concilium fuerit misericorditer dispensatum.

R V B R I C A III.

Ad hoc, quia Dominus, respectu gregis, episcopos nominavit pastores, & eos qui ad hoc vocantur oportet esse irreprehensibiles, & testimonium habere bonum ab iis qui foris etiam sunt, statuimus, prohibemus, & inuiolabiliter obseruari præcipimus, ne aliqui, praesertim peregrini & ignoti, in prouincia nostra ordinentur, seu consecratur in episcopos, nec etiam aliqui alii noti in prouincia, nisi de licentia archiepiscopi, & requisitis comprouncialibus episcopis, prout Canones vo-

lunt , & fieri est consuetum , in suffraganeis conse-
crandis: nec etiam aliquis vel aliqui de episcopis
suffraganeis sine licentia archiepiscopi exeat pro-
uinciam Rauennatem pro aliquo consecrando, sal-
ua sedis apostolicæ auctoritate & mandato. Quod
si quis contra fecerit, poenam sacrorum Canonum
incurrat ipso facto : & nihilo minus auctoritate
præsentis Concilii prohibemus, ne ad ordinatio-
nem seu consecrationem alicuius se immisceat, nec
per confratres admittatur: vt sic, in eo in quo deli-
quit puniatur, nisi per nos fuerit cum eodem, in
quantum possumus, dispensatum. Et nihilo minus
sic consecratus a pontificalibus sit in prouincia
Rauenñate suspensus totaliter , donec per sedem
apostolicam cum eo fuerit dispensatum.

R V B R I C A IV.

Item exhortamur pro vnitate fidei , & honore
sanctæ Romanæ ecclesiæ , & affectuose rogamus ,
ac attentius requirimus omnes & singulos exem-
ptos, intra Rauennatem prouinciam constitutos ,
vt nullos episcopos peregrinos vel ignotos , & po-
pulum subditum citra mare non habentes , inui-
tent seu admittant ad ordinationes tenendas , seu
alia pontificalia exercenda in ipsorum ecclesiis ,
monasteriis, vel locis. Quod si contra fecerint, vo-
lumus eos priuilegiis, beneficiis & fauoribus præ-
sentis Concilii , & omnium aliorum Conciliorum
Rauennatis prouinciæ, ipso facto esse priuatos.

R V B R I C A V.

Cum ex processibus aliquorum , qui se afferue-
runt

ANNO CHRISTI
1314. runt a sede apostolica legatos, vel delegatos, vel
alios nuntios, quocumque nomine censeantur, in
prouincia Rauennate, & maxime in Romaniola,
plurima scandala hactenus sint exorta, statuimus
auctoritate praesentis Concilii, quod nullius de ce-
tero, qui se dicat legatum, delegatum, vel apostoli-
cæ sedis nuntium, in prouincia Rauennate, & maxi-
me in Romaniola, vel aliqua ciuitate, eiusdem stet-
tur processibus, nisi prius fecerit indubitatam &
plenam de iurisdictione fidem quam asserit se ha-
bere, coram nobis, vel coram ordinario, in cuius
ciuitate, vel dioecesi dictam iurisdictionem voluerit
exercere. Et quod quilibet ordinarius possit no-
mine & vice huius Concilii dictæ delegationis co-
piam requirere, petere, & recipere: quam si talis fa-
cere recusauerit, seu neglexerit, in nullo ei pareatur,
nec stetur eius processibus, nec eidem obediatur,
imo reputetur iurisdictionem aliquam non habe-
re. Hoc tamen non intelligimus ad legatos ex late-
re vlo modo, vel ad delegatos, ad certas & specia-
les causas, vel ad prouisores, seu exequutores bene-
ficiorum datos, extendi: cum tunc parti facere fi-
dem sufficiat.

R V B R I C A VI.

Cum episcopalis dignitas præ ceteris sit sublli-
mior, & aliæ nullam comparationem recipient ad
eamdem, & in hoc sæculo nil excellentius sacerdo-
tibus, & nil sublimius episcopis valeat reperiri, cum
in eis & per eos Christus per omnia habeat præsen-
tari, idcirco pro diuina deuotione, & reuerentia, ac
honorificentia dignitatis, & ordinis episcopalis, &

Concil. Tom. 28.

K k k k

populi deuotione augenda, sacro approbante Concilio mandamus & statuimus, quod quotiescumque episcopi per ciuitates suas & dioceses transierint, rectores, seu clerici ecclesiarum, qui sciuerint eos per suas parochias transfire, campanas pulsent, seu pulsari faciant, ita quod populus audire possit, & exire, & genua flectere ad benedictionem suscipiendam. Quod si quis facere omiserit, ipso facto incidat in poenam quinque solidorum Rauennatum, distribuendorum in pauperes infra tres dies. Quam poenam si soluere neglexerit, postquam fuerit semel monitus, pro qualibet duplicitur, in pietatem similem conuertenda: Et multo hoc amplius extendatur ad monasteria, & alia loca religiosa. Eadem præsidentia & approbatione mandamus & statuimus, quod quotiescumque episcopi accendent ad ecclesiæ locorum, vbi sunt capitula, vel conuentus, certioratis illis de suo aduentu, campanis pulsatis, cum coctis, & pluuialibus, si habuerint, aqua benedicta, & incenso, & cruce, psallendo seu cantando processionaliter, & deuote eis obuiam reuerenter occurrant, usque ad portam ecclesiæ, vel usque ad limen cœmeterii, & ipsi domini episcopi super se prostratos ante altare, dicta cum cantu per sacerdotem oratione, surgentes osculati fuerint altare, impendant benedictionem solennem.

Item statuimus, eodem approbante Concilio, quod omnes episcopi suffraganei in tota prouincia, cum eos suam diocesim exire contigerit, possint & debeat impendere publicam benedictionem, celebrare in pontificalibus, prædicare, & in-

ANNO
CHRISTI
1514.

dulgentias sic celebrando concedere : & hoc intendimus, vbi episcopi huiusmodi non contraherent ibi moram, scilicet longiorem decem dierum, sed quasi transentes essent ibi, vt eis in tali transitu & aduentu honor deferatur, si ordinarius non sit præsens: alias ideo si ultra decem dies moram contraherent, vel dicecesano præsente in ciuitate vel loco, tunc præmissa eis facere prohibemus, nisi ad inuitationem ipsius ordinarii, ne eius honori videatur in aliquo derogari.

Quia sublimiores maiori honore digni sunt, & maior reuerentia, & promptior obedientia debetur, & maioribus suffragiis indigent, quia vigilare habent, tamquam pro animarum omnium subditorum salute rationem reddituri, & quanto caput nobilius, tanto nobiliora membra ei habent correspondere; ideo hortamur, & persuademus in Domino, vt quotiescumque legatum ex latere sedis apostolicæ, vel archiepiscopum sanctæ Rauennatis ecclesiæ solenniter celebrare, vel celebrari facere per episcopum in pontificalibus contigerit, in aliqua ciuitate prouinciæ Rauennatis, omnes episcopi, abbates & priores prouinciæ Rauennatis qui fuerint in eo loco præsentes, & hoc sciuerint, seu certiorati fuerint, venire & conuenire debeant ad ecclesiam, vbi Missa huiusmodi debeat celebrari, & in Missa parati * coctis, amictis, pluuialibus, mitris & baculis pastoralibus, quibus haec competit, Missæ interesse debeant, & perseverare usque ad finem, vt per hoc Deus & adstantes huiusmodi honorentur, & populi deuotio augeatur.

Concil. Tom. 28.

Kkkkk ij

Cum Apostolus dicat: *Serui, estote subditi domini vestris*, vt per hæc ad humilitatem & obedientiam informaremur, statuimus, quod quicumque monitus a prælato, seu prælatis superioribus suis, in iis quæ spectant ad correctionem, contumaciter renuerit obedire, ne ex hoc damnetur cum *Dathan & Abiron*, quos propter inobedientiam, cum familiis terra viuos absorbuit, sit ipso facto suspensus: quam quidem suspensionem si sustinuerit per mensem animo indurato, sententiam excommunicationis incurrat: a qua non possit absolui, nisi satisfactione præstita suo superiori quem contempsit, vel eius successori.

R V B R I C A VII.

Volentes ecclesiarum indemnitatibus, industria qua possumus, occurrere, & malignantium subterfugiis obuiare, statuimus, quod quisque notarius clericus vel laicus rogatus est, vel fuerit, in futurum confidere instrumentum publicum, vel scripturam quamcumque, per aliquam personam ecclesiasticam, super aliquo contractu, concessione, dispositione, seu super alio quocumque negotio vel facto, teneatur dictum instrumentum vel scripturam saltem infra decem dies, postquam fuerit requisitus ab eo qui rogauerit, procuratore vel successore eius, in publicam formam redigere, & recepto salario conuento, vel alias competenti, aut ei oblato, & secundum iura deposito, illud instrumentum, vel scripturam tradere illi, vel illis, qui confici rogauerat & duplicatum, si de consuetudine vel de iure possit vel debeat duplicari.

ANNO
CHRISTI
1314.

Quod si non fecerit ut præmittitur, & post adhuc expectatus per alios decem dies non compleuerit & satisfecerit de damnis quæ propter hoc incurrisset ecclesia, sententiam excommunicacionis incurrat ipso factō : a qua sententia non possit absolui, nisi dicto instrumento, ut supra reddito, & alias satisfactione præstata de damno prædicto. De quo damno, & ipsius quantitate credatur & stetur iuramento prælati vel rectoris ecclesiæ, vel alterius personæ ecclesiasticæ, ad quam pertineat ; a iudice tamen super hoc taxatione præmissa.

Insuper statuimus quod, durante dicta excommunicatione, nulla persona ecclesiastica debeat dictum notarium rogare, vel assumere ad aliquam scripturam seu publicum instrumentum confiendum, super aliquo contractu, negotio, dispositione vel causa ecclesiasticis. Quod si contra quis scienter fecerit, ipsum volumus ipso factō incurrere pœnam decem librarum Rauennatum pro quolibet instrumento vel scriptura, quod vel quam postea fecerit, mandauerit vel rogauerit : quam pœnam conuerti præcipimus in eleemosynas pauperum, diœcesano disponente. Statuimus etiam quod quicumque aduocatus, procurator, seu officialis deputatus ad acta scribenda, vel alia quæcumque persona aliquod priuilegium, vel instrumentum, vel scripturam publicam alicuius ecclesiæ vel ecclesiasticæ personæ receperit, seu alias ad eum peruererit, infra tres dies postquam fuerit requisitus ab eo a quo accepit dictum priuilegium, instrumentum vel scripturam restituere teneatur,

K k k k k iij

& debeat, nec possit ea retinere prætextu alicuius debiti. Quod si requisitus infra dictum tempus restituere distulerit, statuimus quod pœnam seu pœnas supra statutas contra notarios conficientes seu conficere debentes instrumenta, incurrat ipso facto: & ab his non possit absoluiri, nisi instrumenta restituerit cum emendatione damnorum, super quibus credatur eodem modo repetentis huiusmodi instrumenta sacramento. Nihilo minus sancientes, quod nulla persona ecclesiastica a dicto tempore in ante a vsque ad quinque annos possit vel debeat dictos aduocatum, procuratorem, officiale vel aliquam talem personam, quocumque nomine nominatam, in suum aduocatum, procuratorem, cœnomum, syndicum, vel officiale eligere, recipere vel tenere. Quod si fecerit, ipso facto volumus eam incidere pœnam decem librarum Rauennatum: quam pœnam conuerti præcipimus in elemosynas pauperum, diœcesano disponente.

R V B R I C A VIII.

Item statuimus, & auctoritate eiusdem Concilii, prohibemus, quod nulli religiosi, vel sæculares prædictæ prouinciæ Rauennatis, prætextu seu occasione lapsus temporis, desuetudinis vel præscriptionis, suis ordinariis & prælatis visitantibus, seu visitare volentibus repugnare, contradicere audient vel præsumant: alioquin, præter pœnas a iure statutas in personas contradictorium, & eidem scienter facientium, excommunicationis; in ecclesiastis vero interdicti sententias auctoritate præsentis Concilii proferimus.

R V B R I C A IX.

Si quis excommunicatus appellationem interpositam ab excommunicatione huiusmodi prosequi neglexerit, & postea diuinis, ut prius, se immiscuerit, omnibus beneficiis, quæ intra prouinciam obtinebat, eo ipso auuthoritate præsentis Concilii sit priuatus.

R V B R I C A X.

Quoniam sacerdotium ex indiscipline populi apparet non sanum, & propter lasciuias, & dissolutiones clericorum & religiosorum, detrahitur diuino honori, ac ordini clericali, populi minus fiunt ex hoc deuoti, in tantum ut etiam iura ecclesiarum retinere, & aliquando temerarie inuadere non vereantur, cum incessus, habitus & vestimenta clericorum & religiosorum in grauitate, forma, ac colore distincta, saepius non videantur ab habitu laicorum, quemadmodum esse deberent: proinde statuimus & mandamus pro honestate ordinis clericalis, quod nullus religiosus, vel clericus portet arma, nec vestimenta alterius coloris, quam iure permissi: quæ desuper clausa sint, atque talaria. Coronam etiam condecentem portent, per quam designetur regalis esse generis, & sperare se assequi debere partem hereditatis diuinæ; quæ scilicet sit rotunda, & ita tonsi sint inferius, quod aures pateant: ita quod si in sacris fuerit, aut beneficiatus in ecclesia cathedrali vel collegiata venerabili, secundum condecentiam sui statutus portet latiorem, alii vero mediocrem vel mi-

norem suis statibus condecentem. Capita coope-
riant pileo, vel bireto, vel armutia oblonga ad au-
res. Laicorum conuiua non frequentent: in do-
mibus ecclesiarum studeant habitare. Prælati, sa-
cerdotes, & alii in dignitatibus & personatibus
constituti, ac canonici cathedralium ecclesiarum
in sacris constituti, sacerdotes & rectores ecclesia-
rum, ciuitatum & suburbiorum, per ciuitates in-
cedentes, decentem habitum portent, videlicet
cappas vel chlamydes. Sacerdotes vero extra ciu-
tates & suburbia, & alii in sacris constituti, saltem
tabardos talares portent. In ecclesia vero vtantur
cappis nigris, vel saltem coctis albis. Loca turpia
nullo modo ingrediantur, nec tabernas, nisi forte
in necessitate in itinere constituti, pro cibo vel
potu, vel pro hospitio compellantur intrare. Ta-
bernas, vel merces illicitas, aut personas suspectas
in ecclesiis vel domibus ecclesiarum, quæ sint intra
claustrum, vel ad usum clericorum & ministrorum
deputatae, nullo modo permittant teneri vel com-
morari. Quod si quis contra aliquod præmissorum
fecerit, pœnam decem solidorum Rauennatum
incurrat ipso facto: quam si non soluerit infra
mensem, postquam semel monitus fuerit, & ipse ex-
communicatus existat. Si vero fuerit religiosus per
mensem ieunet bis in hebdomada in pane & aqua,
comedendo publice coram fratribus, quando alii
fratres reficiuntur: ad quam quidem pœnam con-
demnamus exnunc contra facientes. Quam pœ-
nam si non inchoauerit infra mensem, postquam
semel monitus fuerit, ut supra & inchoatam com-
pletat,

ANNO
CHRISTI
1514.

ANNO
CHRISTI
1514° pleat, vt debet, exnunc ipso facto excommunicatus existat, & nihilo minus contra facientes priuati sint ipso iure priuilegiis & fauoribus huius Concilii, & omnium aliorum prouincialium Conciliorum: cum non sit miles reputandus qui stigmata non habet, & frustra legis imploret auxilium qui committit in legem.

R VBRICA XI.

Cum expedit Christi ancillas, quæ se claustris ergastulis seu monasteriis dedicarunt a conuersatione hominum esse semotas, statuimus, præcipimus & mandamus, quatenus ad ipsa ergastula seu monasteria nullus vir accedat sine petita licentia & obtenta sui episcopi. Si quis autem contra fecerit, poenam viginti solidorum incurrat ipso facto; etiamsi non intret intra claustrum monialibus tantummodo deputatum: quam poenam si non soluerit infra mensem, postquam ad monasterium monialium accessum habuerit, excommunicatus ipso facto existat. Si vero fuerit religiosus, per mensem ieunet in pane & aqua bis in hebdomada, publice comedendo coram fratribus, hora refectionis communis. Quod si poenitentiam prædictam non inchoauerit infra mensem, postquam ad monasterium monialium accessum habuerit, vel inchoatam, vt præmissum est, non compleat, eo ipso excommunicatus existat; & nihilo minus ad dictum ieunium teneatur. Si autem intra claustrum seu locum monialibus deputatum intrauerit, sit ipso facto excommunicatus; monialis vero, quæ exierit claustrum, seu locum ei specialiter deputatum,

Concil. Tom. 28.

LIII

fine licentia habita & obtenta sui episcopi , licet clausuram sui monasterii non exierit , per mensem carceri deputetur , in quo de commisso pœnitentiam agat . Si autem clausuram ipsam exierit monasterii , pœnæ prædictæ subiaceat , & tamdiu plus in carcere remaneat , quamdiu stetit extra monasterium , & nihilo minus in hoc casu perpetuo sit ultima semper in choro , nullamque cum aliis habeat in capitulo vocem .

ANNO
CHRISTI
1514.

RVBRICA XII.

Cum sæpe in non matura ætate constituti , per cupiditatem & auaritiam parentum suorum , dignitates , officia , beneficia , vel præbendas , ad quæ minus sunt idonei , nonnunquam de facto adipiscantur , statuimus , quod si quis infra ætatem sexdecim annorum constitutus ex dispensatione sedis apostolicæ fuerit beneficium adeptus , quod requirat sacerdotalem , vel sacrum ordinem , aut etiam præbendam in ecclesia cathedrali prouinciæ Rauennatis , nisi cum attigerit sextumdecimum annum ætatis se fecerit ad subdiaconatum promoueri infra annum , & alias postea promoueatur secundum ætatem , prout requirit onus ipsius beneficii , exnunc & ipso beneficio seu præbenda huiusmodi sit priuatus . Adulti vero , secundum iura & onera beneficiorum huiusmodi , postquam fuerint huiusmodi beneficia , aut in ecclesiis cathedralibus præbendas adepti , sub pœna & priuatione consimili , quamcitus commode poterunt , vel faltem infra annum , ad ordines ipsos stu-

ANNO CHRISTI
1514. deant promoueri, alioquin eos, vt supra, beneficiis
huiusmodi priuamus & præbendis.

R VBRICA XIII.

Cum nonnulli religiosi & sacerdotes clerici imprudenter ad sacerdotium se faciant promoueri, post promotionem huiusmodi Missas celebrare, ac alias sacerdotale officium exercere non curantes, nec animaduertentes, quod quemadmodum quotidie pro populi peccato, ita & pro suo debet offerre sacerdos, & quod hic sit panis, quem Deus quotidie peti & ministrari mandauit; nec considerantes, quod in oblatione sacræ hostiæ non tantum id quod cum fide & deuotione petitur, imo beneficia conceduntur ampliora, sicuti in oblatione Abel, Abrahæ & Zachariæ patet, sacerdotale sic ministeriū vilipendere videntur, non absque plurimum scandalo, & in detrimentum animarum suarum; ideo præsentis Concilii auctoritate & approbatione statuimus, quod si aliquis iam promotus sit ad sacerdotium, aut in futurum quemquam promoueri contigerit, a die suæ promotionis, aut a die publicatæ huius constitutionis, infra tres menses celebrare debeat primam Missam, & deinde, prout poterit, Missarum solennia frequentare, vel saltem semel in anno; alioquin beneficiis omnibus quæ obtinet in prouincia Rauennati sit eo ipso priuatus, si sacerdotalis est; religiosus vero extunc sit ineligibilis actiue & passiue, & ultimus in choro & in refectorio habeatur.

Quoniam omnis sapientia a Domino Deo est
Concil. Tom. 28.

LIIII ij

petenda , & in bonis & benedictione iustorum ex-
altatur ecclesia , statuimus quod quibuslibet die-
bus Mercurii vel Iouis dicatur specialis collecta in
Missa pro studentibus , vt vasa ipsorum recipient
manna , hoc est sapientiam sanctam. Collecta au-
tem sit : Deus qui per coæternam : vel sit de Spi-
tu sancto , cum sua secreta , & postcommunione.
Ad hæc, eodem approbante Concilio , monemus,
mandamus ac statuimus , quod durante vocatione
præsenti Romanæ sanctæ ecclesiæ , in singulis ec-
clesiis cathedralibus , qualibet die , & in aliis ecclesiis
collegiatis vel conuentualibus , saltem semel in se-
ptimana , ad hoc vt Deus prouideat ecclesiæ suæ
sanctæ de pastore secundum cor suum , vna Missa
celebretur seu dicatur in honorem beatæ Virginis
de Spiritu sancto , vel de Trinitate.

RVBRICA XIV.

Quia damnable est , iis præsertim ad quos spe-
rat ex officii debito baptizare , formam sacramen-
ti baptismatis ignorare , atque aliis periculosem ,
propterea , vt ipsius baptismi substantialia verba no-
ta sint , ipsa in præsenti Concilio duximus expri-
menda : & sunt ista , prout a Saluatore traduntur:
Ego te baptizo in nomine Patris , & Filii , & Spiritus sancti . Et ne quis ea possit deinceps ignorare ,
mandamus quod quilibet rector , seu sacerdos ,
suum populum debeat & teneatur ter saltem in an-
no instruere in prædictis , videlicet in octaua epi-
phaniæ Domini , in sabbato sancto paschæ , & in
sabbato pentecostes.

SEDES
VACANS.

ANNO
CHRISTI
1514.

RAVENNATE III. INTERREGNUM. 821

R V B R I C A X V .

Quoniam deuotio & pulcritudo demonstratur in vniiformitate ecclesiæ, quæ sub specie vnius columbae describitur, & in confessionibus quæ fiunt publice in introitu Missæ, & alias varii perfunctorie & diuersimode confitentur, statuimus, & de cetero obseruari præcipimus, per totam prouinciam Rauennatem confessiones huiusmodi fieri sub hac forma: Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ virgini, beato Michaeli archangelo, beato Ioanni Baptista, sanctis apostolis Petro & Paulo, & omnibus sanctis.

R V B R I C A X VI .

Cum certo certius sit, quod Deus propter orationum instantiam, ieiuniorum obseruantiam, & eleemosynarum largitionem, maxime sua beneficia elargitur; et si quolibet tempore sit pietatis operibus indulgendum, feruentius tamen hæc fieri debent tempore Conciliorum: quo scilicet tempore nos oportet quælibet Dei beneficia, gratiam & misericordiam, & in agendis directionem instantius atque deuotius implorare. Ut igitur ad impletandum & obtinendum prædicta melius dispositi inueniantur fideles, statuimus quod quotiescumque prouinciale Concilium conuocari contigerit, omnes & singuli ad prædictum Concilium conuocati, per tres dies ante ipsius inceptionem, seu primam sessionem, plus tunc solito orationibus & eleemosynis insistentes, omnibus diebus debeant ieiunare. Ceteros vero clericos & laicos de

LIIII iii

prouincia nostra ad prædictas orationes, eleemosynas, & ieunia, sicut possumus, exhortamur in Domino Iesu Christo. Nihilo minus venerabiles patres suffraganei per se alios hortentur ad prædicta pietatis opera, hortarique faciant suos subditos, & induci.

R V B R I C A X V I I .

Ad reprimendum malitiam, ambitionem & avaritiam peruersorum, & maxime communatum seu vniuersitatum, & earumdem officialium, ac potentum aliorum, qui ecclesias, prælatos & ecclesiasticas personas frequenter grauare præsumunt, auctoritate præsentis Concilii monemus, & sub pena excommunicationis præcipimus, ac districtius prohibemus quod nulla vniuersitas, nullus capitaneus, rector, vicarius, seu officialis, quo cumque nomine censeatur, aut consiliarius, seu alia quæcumque persona, cuiuscumque status, gradus & conditionis existat, de cetero audeat vel præsumat bona mobilia, vel se mouentia, redditus vel prouentus ecclesiarum, prælatorum inuadere, occupare, rapere, prædari vel tollere quomodo, prætextu, vel quæsito colore, per se, alium, seu alios. Et qui contra fecerit, nisi infra decem dies emendauerit cum effectu, ab omnibus sacramentis ecclesiasticis sit ipso facto exclusus, vsque ad satisfactionem debitam & condignam. Et si dictam exclusionis poenam animo indurato per mensem duxerit in contemptum sustinere, non satisfaciendo plenarie de subtractis & acceptis, si

ANNO
CHRISTI
1514.

communitas vel vniuersitas fuerit, eo ipso ecclesiastico ciuitas, castrum vel villa ipsorum subiaceat interdicto: si singularis sit persona, sententiam excommunicationis incurrat, a qua nullatenus possit absolu, nisi prædictas ecclesiasticas, prælatos & ecclesiasticas personas, quas in prædictis grauauerit, indemnes reddiderit cum effectu, & alias satisfecerit de temeritate & contemptu ad arbitrium ordinarii loci, seu officialis eiusdem. Et si prædictas sententias & poenas iterum per mensēm animo sustinuerit indurato, ipsum & ipsos statuimus & decernimus incurrire poenas impositas, & promulgatas in alio Concilio prouinciali proxime per nos celebrato Rauennæ, contra inuasores bonorum immobilium ecclesiarum. Quas siquidem sententias & poenas ad requisitionem ordinarii loci, vel eiusdem officialis, teneantur comprouinciales denuntiare, seu denuntiari facere, & seruari per ciuitates, & dioceses eisdem commissas, sicut prædicto ordinario requirenti, vel officiali ipsius videbitur expedire.

R V B R I C A XVIII.

Sacro approbante Concilio, hac irrefragabili constitutione sancimus, quod nullus religiosus vel saecularis clericus, praetextu literarum veritate tacita obtentarum a sede apostolica vel legato ipsius, aut quoquis alio titulo non canonico, vel quæsito colore, dignitates, personatus, officia, vel beneficia quæcumque ecclesiastica prouinciae Rauennatis, ad mensam alicuius episcopi, monasterii, capi-

LIII 3ij

tuli, vel ecclesiæ pertinentia, hactenus occupata, ANNO
CHRISTI
1514.
seu in facto possessa, vel inuasa detinere audeat, vel
præsumat, aut de cetero occupare, colore huiusmo-
di, in periculum animarum, & præiudicium ali-
cuius: alioquin si sic dictas dignitates, personatus,
officia, vel beneficia, seu ecclesiæ taliter occupatas
detinere monitus contenderit, & eas vel ea non
dimiserit, & libere relaxauerit cum effectu, cum
fructibus inde perceptis, eisdem prælatis, ecclesiis,
vel episcopatibus, monasteriis, vel capitulis ad quos
spectant, exnunc auctoritate præsentis Concilii, in
occupatores & detentores eosdem excommuni-
cationis sententiam proferimus, dictis nihilo mi-
nus beneficiis ecclesiasticis sententialiter, inquan-
tum de facto tenent, priuantes eosdem.

R V B R I C A X I X .

Quoniam ex sententiis interdicti non est du-
biu[m] multa oriri scandala, ex quibus non solum sa-
pe puniuntur infontes, imo excrescit indeuotio po-
puli, pullulant hærefes, ac ecclesiæ & ecclesiasticis
personis, sine culpa earum, debita subtrahuntur ob-
sequia, propterea non debent sine vrgenti necessi-
tate proferri, & ideo statuimus, & districtius prohi-
bemus, ne pro causis mere pecuniariis huiusmodi
sententiæ interdicti de cetero proferantur, & si
prolatæ fuerint, eas decernimus non tenere, & hoc
nisi vniuersitas delinquisset, aut per tres menses sus-
tinuisset contumaciam, inobedientiam, vel rebel-
lionem suorum rectorum, vel officialium quorum-
cumque, qui ob contemptum vel delictum ipso-
rum forent excommunicati.

R V B R I C A X X .

Quia propter potentium importunitatem , nos & alii prouinciales episcopi nonnullis personis religiosis concessimus , vt indulgentias , quando prædicarent , vel alias , possent annuntiare : & aliquando nonnulli talium ex priuilegiis quæ asserunt , ordinibus , vel locis suis , seu personis propriis a sede apostolica , vel a prælatis concessa , annuntient indulgentias ampliores quam sit ordinariis ipsis a iure scripto permisum , ac per hoc apud populos pontificalis auctoritas & potestas minui quodammodo & vilescere videatur , ideo auctoritate præsentis Concilii tales concessiones de indulgentiis annuntiandis factas a nobis , & a comprouncialibus ceteris , reuocamus omnino , ac eisdem vti de cetero sic reuocatis , aut de cetero sic concedi penitus prohibemus .

200. *Die Geschichte der Freiheit* von O.
Grimm ist eine sehr interessante und
lehrreiche Abhandlung, die den Leser in
die Freiheitsgeschichte des alten und
neuen Reiches einleitet. Sie ist in
einem kleinen Bande zusammengebracht
und kostet nur 1.200. Es ist eine
sehr sorgfältig bearbeitete Arbeit,
die den Leser in die Freiheitsgeschichte
des alten und neuen Reiches einleitet.